

Hørings svar til BRKs forslag til Kommuneplan 2020.

Fra Danmarks Naturfredningsforening på Bornholm.
v/ Anna Sofie Poulsen og Jens Christensen

Allerførst vil vi helt generelt gerne sige, at vi finder planforslaget ualmindeligt svært tilgængeligt. De samlede oplysninger om et givent emne skal findes på adskillige opslag, og det gør formidlingen unødvendigt uoverskuelig og fremmer ikke den demokratiske proces.

For et års tid siden sendte BRK et forslag til Strategi for Kommuneplan i høring. Da sendte vi et høringssvar med en række kommentarer/forslag. Bl.a. udtalte vi os imod udviklingsområder ved Hasle Klinker, Sandegård/Rosmannegård N for Rønne og sommerhusområde ved Gedebakkevej i Vr. Sømark. Der er tilsyneladende ikke udkommet en revideret strategiplan efter høringen. I hvert fald henvises i Kommuneplan 2020 til forslaget til Strategi for Kommuneplan 2020. Det er derfor svært at gennemskue, hvad der blev resultatet af høringerne om Strategiplanen. I Kommuneplan 2020 kan vi ikke genfinde nogen af de ovennævnte udviklingsområder, som vi udtalte betænkeligheder om. Er det mon fordi de planer helt er droppet? Vi står i hvert fald stadig ved vores indvendinger fra den høring.

Det Grønne Danmarkskort

Det er første gang, vi ser det færdige grønne Danmarkskort, og vi konstaterer med tilfredshed, at det svarer ret nøje (så vidt vi kan se) til de arbejdskort og hensigter, der var resultatet af Naturrådets arbejde. Arealmæssigt er der også god overensstemmelse mellem de tidligere og de nye udpegninger. Der er dog én markant afvigelse. I det Grønne Danmarkskort er strandbeskyttelseszonen, hvor der er tale om rent landbrug, udtaget af Særlige Naturområder, hvor den har været inkluderet hidtil. Det er vi stærkt bekymrede over. Vores kystnatur udgør en af vore største, fælles naturværdier, også selv om der lige nu er landbrugsdrift, og disse arealer bidrager i meget høj grad til den lokale befolknings og turisternes natur- og landskabsoplevelser. Kystzonen er samtidig en meget væsentlig ledelinie/spredningskorridor for vilde dyr og planter. Denne natur har behov for stærkest mulig beskyttelse mod indgreb. Naturbeskyttelseslovens beskyttelse af kystzonen dækker selvfølgelig stadig, men med en udpegnings i det Grønne Danmarkskort vil beskyttelsen være endnu stærkere på længere sigt. Vi vil derfor foreslå, at landbrugsarealerne i kystzonen i det mindste inkluderes i "Potentielle økologiske forbindelser".

Naturen skal have plads og ro

Det må stå klart for alle, at naturen er trængt, også på Bornholm, og at det medfører en tilbagegang i biodiversitet, som skal stoppes. Det bør afspejles i forvaltningen af naturområderne, og derfor i kommuneplanen.

Med det øgede pres, der må forventes på naturen i de kommende år, er det helt afgørende, at administrationen af naturområderne først og fremmest tilgodeser hensynet til naturen. Det er vores opfattelse, at der med udkastet til kommuneplan lægges op til at fortsætte den nuværende praksis for tilladelser til anlæg i naturområder, også i Natura-2000 områder.

Vi mener, at praksis skal strammes væsentligt op, da den nuværende praksis medfører en forarmelse af naturen ved at tillade omfattende outdoor-aktiviteter også i Natura-2000-områder.

Vi vil derfor opfordre til, at retningslinjerne strammes voldsomt op, så den praksis der er etableret i dag, bliver ændret. Det gælder særligt for naturområder, der er omfattet af Natura-2000 beskyttelse.

Vi har store områder på Bornholm, hvor naturindholdet kan øges, ved at områderne udlægges til outdooraktiviteter. Det er den vej vi skal gå, for at naturhensyn og ønsket om outdooraktiviteter kan gå hånd i hånd.

Derfor foreslår vi følgende ændringer:

I retningslinje 3.1.9 står der: "Ubrudte og uforstyrrede natursammenhænge skal bevares og om muligt forbedres. Ændringer i arealanvendelsen og etablering af nye anlæg, veje og lignende må ikke i væsentlig grad forringe dyre- og plantelivets spredningsmuligheder."

(Vores understregning.)

Den bør ændres til

"3.1.9: Ubrudte og uforstyrrede natursammenhænge skal bevares og om muligt forbedres. Ændringer i arealanvendelsen og etablering af nye anlæg, veje og lignende må ikke i ~~væsentlig grad~~ forringe dyre- og plantelivets spredningsmuligheder."

Ved at slette «i væsentlig grad» fjernes en formulering, der fører til, at naturen kommer til kort igen og igen. Mange "mindre væsentlige ændringer" fører tilsammen til væsentlige ændringer. Dette bør som minimum gælde i Natura2000-områder.

Vores forslag vil bringe indholdet af retningslinje 3.1.9 i overensstemmelse med øvrige afsnit af forslaget til kommuneplan:

"Afvejning af interesser":

"I Grønt Danmarkskort skal det sikres, at indgreb i form af byvækst, veje, og andre tekniske anlæg mv. ikke kan forringe naturindholdet, levesteder og spredningsveje for vilde planter og dyr."

(Vores understregning.)

"Prioritering af naturindsats":

"I de af kommunens skove og plantager, der indgår i Grønt Danmarkskort, prioriteres det, at der over tid skabes flere levesteder for et mangfoldigt dyre- og planteliv." (Vores understregning.)

I retningslinje 3.1.8 for administration af naturområderne står der:

”Der kan under størst muligt hensyn til naturbeskyttelsesinteresserne etableres vejanlæg, mindre udvidelser af eksisterende råstofindvinding, anlæg til alment rekreative formål og anlæg, der er nødvendige for skovbrug, landbrug og fiskeri.”

(Vores understregning.)

Vi mener, at retningslinjen skal ændres således:

Der kan under størst muligt hensyn til naturbeskyttelsesinteresserne etableres vejanlæg, mindre udvidelser af eksisterende råstofindvinding, anlæg til alment rekreative formål og anlæg, der er nødvendige for skovbrug, landbrug og fiskeri. **I Natura 2000-områder kan anlæg til alment rekreative formål alene etableres som støttepunkter ved eksisterende veje.** (vores tilføjelse med fed skrift)

Formålet er at understøtte retningslinje 3.1.9. om at sikre ubrudte og uforstyrrede natursammenhænge.

I retningslinjerne for rekreative områder og friluftsliv står følgende:

”Tålegrænse

4.4.5 Ved planlægning af nye rekreative stier, områder og anlæg skal det konkret vurderes om det pågældende område kan tåle det slid og de gener som anlægget eller aktiviteten medfører.”

(Vores understregning.)

Vi mener, at retningslinjen skal ændres således:

Tålegrænse

4.4.5 Ved planlægning af nye rekreative stier, områder og anlæg skal det konkret vurderes om det pågældende område kan tåle det slid og de gener som anlægget eller aktiviteten medfører. **Dette gælder dog ikke i Natura 2000-områder, hvor hensynet til ubrudte og uforstyrrede natursammenhænge skal bevares og om muligt forbedres.**

Vej- og grøftekanter med et samlet areal på ca. 500 ha har stor betydning som økologiske forbindelser, især da levende hegn og markskel er en stor mangel i det nutidige åbne land. Vi vil derfor foreslå, at BRK i Kommuneplanen medtager retningslinjer om en driftsform, der tilgodeser den biologiske mangfoldighed, bl.a. ved at håndhæve disse arealer som BRKs ejendom, hvor dette er tilfældet.

Vi befinder os desværre i en alvorlig biodiversitetskrise, hvor mange arter trues af tilbagegang eller udryddelse. Det gælder også for Bornholm.

Vi vil derfor foreslå, at BRK i Kommuneplanen medtager, at BRK i sin administration tager hensyn til arter på de såkaldte **Rød- og Gullister**, således at arterne bevares eller får mulighed for at genetablere sig.

Bornholm er overvejende landdistrikt, og derfor er der mange områder med **meget lidt lys i nattemørket**. Det er en kvalitet for trivsel og oplevelse, som vi bør værne om. Ligesom i forhold til støj fra tekniske/industrirelægg bør BRK også formulere en strategi for beskyttelse af naturligt mørke i nattetimerne.

Vild natur på ubebyggede arealer i byer

Denne del af høringssvaret vedrører det, som i by-lokalplanernes § 8 benævnes 'ubebyggede arealer', og det gætter vi så på er et område, der hører under det tema, der i planen omtales som 'by og land'?

Vores kommentarer vedrører også emner nævnt i 'Proces for og indhold i naturpolitik for Bornholm,' behandlet i Natur- og Miljøudvalget d. 3. november 2020.

Vores høringssvar om dette emne skal 1.: dels forstås som en opfølgning og uddybning af mail sendt til Bornholms Regionskommune v. Louise Lyng Bojesen d. 23. juni 2019, hvor vi i DN foreslog, at kommunen tilmeldte sig projekterne Giftfri Have, samt Vild med Vilje.

Vores forslag om at kommunen tilmelder sig Giftfri Have og Vild med Vilje synes vi, som tidligere nævnt, er oplagt af mange grunde:

Det er en støtte til kommunens politik om ikke at benytte sprøjtegift på de kommunale arealer og veje, ligesom det naturligt vil understøtte kommunens Bright Green Island-branding.

Og frem for alt, så vil mere 'vilde græsarealer' gavne truede insekter, bl.a. vilde bier og danske sommerfuglearter, og på den måde vil kommunen tage handling og medansvar for den omfattende biodiversitetskrise, som vi i verden står over for.

En række danske kommuner har allerede vist eksempler på vigtig handling. Den fra TV nok mest kendte er i Hjørring Kommune, som i en udsendelsesrække under navnet: 'Giv os naturen tilbage', viste eksempler fra indsatser i et samarbejde som involverede både private haver, virksomheder, samt kommunale grønne områder.

Vi vil gerne opfordre til, at man i kommunen indarbejder en naturpolitik, der konkret anviser handling på området.

2. Vores høringssvar handler imidlertid også om **kommunens sagsbehandling ved henvendelser fra private** – ikke vedr. byggesager, men – om samarbejde vedr. udvikling af kommunens grønne områder.

Vi vil gerne opfordre til, at kommunen betragter inddragelse af private som en selvfølge og smidiggør sagsbehandlingsprocessen – også i tid.

Når vi bringer det på bane, så er det fordi, vi har kendskab til konkret eksempel, hvor en privathenvendelse om pasning af mindre grønt areal efter snart fire måneder endnu ikke har medført nogen reaktion eller svar, på trods af flere henvendelser i sagen.

Nu ved vi ikke, om det er et enestående eksempel, men hvis ikke, så fremmer den slags oplevelser ikke følelsen af 'borgerinddragelse', som vel er en mærkesag i kommunen? Og som vel også af ressourcemæssige grunde burde være en selvfølge.